PROGRESSIEF AKKOORD LEUDAL

(In Rood: eventueel weglaten i.v.m. mogelijke tijdnood)

Voorzitter,

Allereerst **onze complimenten** voor het werk dat door zowel de portefeuillehouders als door de verantwoordelijke financiële afdeling is geleverd. Bovendien: **Verrassend**, in plaats van het allengs wat saai en sleets geworden groen van de vroegere uitvoering nu een **vormgevings-noviteit**: een nieuwe tint en een 4 x 4 illustratie van de 16 kernen op de cover. Goed werk!

De begroting ziet er over het algemeen **goed** uit. Als er niet een aantal kwesties waren die ons als PAL sinds jaar en dag tegen de borst stuiten, zouden we er zonder meer ons akkoord aan kunnen hechten. Maar over het grote geheel hoor je ons als PAL niet zeuren.

Op **K8 en K8a**, op de kosten voor het voorbereidingskrediet voor **een eventuele fietsbrug Buggenum-Roermond** kom ik later terug. Weet wel, dat dit project ons behoorlijk tegen de haren instrijkt. Maar de rest van het lijstje: Doen!

Het **begrotingssaldo primaire begroting 2024-2027** en het begrotingssaldo na keuzes begroting K1 t/m K19 is **helder en duidelijk**. Datzelfde kan gezegd worden voor de **bijstellingen Kadernota 2024-2027** op pag 15.: B1 t/m B18).

In de noot daaronder (ook op pag 15) wordt nog een opmerking gemaakt over de taakstelling van de accommodaties. Uitgangspunt, zo staat er, dient te zijn dat **ontmoeting en zorg** in ieder dorp aanwezig moeten zijn, en dat er voor **overige functies** rekening gehouden wordt met **geografische spreiding** waarbij **maatwerk per dorp** noodzakelijk is. We zijn nieuwsgierig naar de beloofde verdere uitwerking van het beleid.

Ten aanzien van de belangrijke puzzels waarvoor we in de komende jaren oplossingen moeten zien te bedenken, is wellicht **de woningbouw** en **het woningaanbod** één van de meest lastige. We zouden als Pal graag zien dat de **Versnellingsagenda in de turbostand** gezet gaat worden, en als daar onorthodox op moet worden ingezet, dan moet dat maar.

In 2. het **Programmaplan** (pag. 19 e.v.) zijn duidelijke overzichten opgenomen van de met elk programma samenhangende taken en lasten. Duidelijk is ook bij enkele programma's met welke met de gemeente verbonden partijen we te maken hebben.
Het is ons niet helemaal duidelijk waarom dat niet bijvoorbeeld ook bij **programma 3, 5, 6 en 9** mogelijk was?
De **opbouw per programma is duidelijk** en overzichtelijk geordend. Een compliment daarvoor. Op deze wijze is met één oogopslag goed te lezen welke ambities we gemeentelijk hebben, en het baten/lasten-plaatje geeft een duidelijke indicatie tot hoever onze financiële ambities

strekken. In grote lijnen kunnen we akkoord gaan met wat de Programmabegroting ter toelichting heeft geschreven.

Programma 5, Onderwijs, zal in de komende jaren de nodige inzet van de Raad vragen, onder meer door de beschikbaarstelling van gelden voor **nieuwbouw, verbeterbouw en specifieke financiële regelingen** om tijdelijke problemen op te lossen. We zijn voorstander van het doen van investeringen, bijvoorbeeld voor het middelbaar onderwijs, **met een ruime inzet van middelen uit de financiële reserve** om daarmee de kapitaallasten in de toekomst beheersbaar te houden en ruimte te behouden voor toekomstige financieel magere jaren.

Bij **programma 7, het sociaal domein**, verontrusten ons de stijgende kosten van de **WMO**. Er wordt hoopvol gesproken over de eigen kracht en samenkracht van inwoners waarbij onze burgers zelf of met de hulp van hun netwerk hun hulpvraag oplossen. Maar laten we ons niet voor de gek houden. Voor een aanzienlijk deel van onze burgers is dat prietpraat. Ze hebben onvoldoende eigen kracht en onvoldoende netwerk, en dat zal in toenemende mate voorkomen. Er zullen andere oplossingen moeten komen. Zeker nu binnenkort aan het abonnementssysteem gemorreld gaat worden, vrezen we dat meer burgers met lege handen blijven zitten.
Het beroep op **eigen draagkracht en vermogen** gaat voor een deel van onze burgers wellicht wel op, maar voor de toenemende groep die aan de **financiële onderkant** van de samenleving zit, lijkt dat een **wensdroom**. Daarom zal het beroep op gemeentelijke hulp en voorzieningen toenemen. We constateren - via een andere route - een groeiende toename van gezinnen en individuele burgers met financiële zorgen. Preventieve voorzieningen alleen zijn dan absoluut onvoldoende om het hoofd boven water te houden. College: Ontwikkel **zorgbeleid en armoedebeleid** in relatie tot en met elkaar.

In het hoofdstuk Paragrafen, gaat de programmabegroting in op de financiële consequenties van het voorgestelde beleid. Het is prettig dat onze burgers nu ook merken dat, wanneer het financiële tij voor Leudal gunstig is, daar ook in de belasting-uitvoering iets van te merken is. We zijn daarom met zijn allen als Raad akkoord gegaan met het **terugdraaien van de jaarlijkse verhoging van 2% op de OZB-tarieven**. We zijn blij dat er terughoudend wordt omgegaan met de berekening van de kosten voor de **rioolheffing**. Die zijn toch al in vergelijking met de ons omringende gemeenten aan de hoge kant, het lijkt ons dat daar best nog wel eens naar gekeken mag worden.
De **afvalstoffen-heffing** heeft de afgelopen maanden geleid tot verhitte debatten in de Raad. We zijn blij dat voorlopig de rust aan het front is teruggekeerd en dat alle partijen hebben geprobeerd de lasten zo eerlijk mogelijk berekend te krijgen. En natuurlijk is het gedrag van onze burgers op het gebied van de afvalscheiding de voorwaarde voor die gewenste lagere belastingdruk.

In hoofdstuk **3.7** wordt gesproken over het **grondbeleid**. Er wordt gesproken over doel en zin van het grondbeleid en verwezen naar de visie van Leudal op grond- en (vastgoed)beleid. In de herziening door de **Nota Grond- en vastgoedbeleid** werden vroegere separate beleidstukken en relevante kwesties in één Nota samengevoegd. Die Nota is geaccordeerd door de Raad. Het werd daardoor beter mogelijk in te spelen op de bestaande en toekomstige ontwikkelingen.

Ten aanzien van de exploitatie-plannen op het terrein van het voormalige klooster **Mariabosch** in **Baexem** vragen we het College extra waakzaam te zijn. De realisatie van het Samen Zorgen Huis was een zwaar bevochten zege en inmiddels een onmisbare en gekoesterde voorziening die door een grote inzet aan vrijwilligerswerk een niet meer weg te denken zorgfunctie vervult. Van de indertijd beloofde **woningbouwplannen** op het terrein door de verantwoordelijke **Vastgoed-onderneming** is niets terecht gekomen, behalve de huidige dreiging dat wat er nu gerealiseerd is bij het oud vuil lijkt te moeten worden weggezet. **Dat zal wat ons betreft niet mogen gebeuren**. Laat de vastgoed-ondernemer eindelijk eens zijn verantwoordelijkheid nemen en aan de slag gaan met de eertijds ingediende plannen.

Hoeveel waardering we ook hebben voor de opzet van de Programma-begroting 2024-2027 **en voor de inzet van dit College** en ondanks het feit dat we het **grotendeels eens** zijn met wat er in deze Programma-begroting staat, **valt voor ons de goedkeuring wel erg moeilijk.** Het hoeft niemand te verbazen dat het Raadsbesluit ons als een graat in de keel blijft steken.

Oorzaak is vooral **deelbesluit 3**: Een voorbereidingskrediet ad € 80.000 te voteren ten aanzien van de **fietsbrug Buggenum-Leeuwen (K8** en **K8a)**.

M**aar omdat het een integraal onderdeel is van de totale goedkeurings-procedure zetten we hier de hakken in het zand.**

De formulering lijkt overigens een gelopen race voor instemming van de Raad voor dit project te impliceren. Wij ontraden de Raad om in te stemmen met zowel de beoogde voorbereidingsgelden, als met wat er in een later stadium aan **financiële giga-lasten** op ons af zal komen. Verschillende tientallen miljoenen werd al genoemd!

Wij begrijpen dat die fietsbrug wellicht **een voor Roermond interessant project** is, alhoewel, naar verluidt, Roermond thans pas op de plaats lijkt te maken. Omdat ook de Provincie mee-financiert lijkt het doorzetten van dit project bijna onontkoombaar geworden. **Voor Leudal echter zien we geen enkel voordeel**. Bij de toenemende **electrificering van het fietsverkeer** is er geen enkele noodzaak om de fietsroute Midden-Limburg korter te maken dan wat er thans ligt. De route via die fietsbrug lijkt alleen bedoeld om te eindigen bij het Outlet-centrum, terwijl daarentegen de klassieke oude route een veelheid aan levendige toeristische en recreatieve ervaringen oplevert.

Goedkeuring van het Raadsbesluit impliceert ook de instemming met deelbesluit 3. Dat willen we niet, dat kunnen we niet. Er blijft ons niets anders over dan onthouding van onze instemming. Helaas College, met bloedend hart: **geen akkoord van PAL** met de Programma-begroting.

Horn/Heibloem,
23.10.2023
Hilde Glessner / Richard Verheul